

ANEXĂ

Nr. 584/1848, iunie 26

*Depozițiunea maiorului Grigorie Lăcusteanu, despre atentatul
de la 19 iunie
(Orig. Acad.)*

Tacirul domnului maior Grigorie Lăcusteanu, fostul comandir batalionului al 2-lea din polcul No. 3

Întrebarea 1. Cum te cheamă ?

Răspuns 1. Mă cheamă Grigorie Lăcusteanu.

Intr. 2. De câți ani ești ? De ce nație și de care religie ești ?

Răsp. 2. Sînt de ani treizeci și șase. Sînt de neam român. Sînt creștin de ritul ortodox.

Intr. 3. Te-ai spovedit, te-ai cuminecat în toți anii, asemănat sfintelor dogme ?

Răsp. 3. M-am spovedit și m-am cuminecat regulat în toți anii.

Intr. 4. Din ce județ, din care sat sau oraș ești ?

Răsp. 4. Din județul Ilfov, orașul București.

Intr. 5. Însurat ești ? Ai familie ? Ai copii ? Și ce avere ai mișcătoare sau nemișcătoare, și unde este și în ce loc ?

Răsp. 5. Însurat sînt, am soție și copii. Avere am și mișcătoare și nemișcătoare.

Intr. 6. Ai mai fost altă dată dat sub judecată ostășească și sub ce învinovățire ? În ce alte slujbe de ale Statului ai mai fost ?

Răsp. 6. N-am mai fost dat sub judecată niciodată. Decît în slujbă ostășească n-am mai fost.

Intr. 7. Guvernul provizoriu, prin decretul No. 73 din 21 iunie curgător, te-a dat sub judecată ostășească pentru învinovățire că d-ta, tovarășit de domnul colonel Odobescu și Solomon, avînd împreună cu d-voastră și comenzi ostășești armate din polcul No. 3, la 19 ale acesteia, iunie, ați atacat chiar pe acest guvern în palatul său, puindu-l la arest, care nelegiuire a produs tristul rezultat de a se vede pentru întîiași dată frate armat împotriva fratelui său, și dovadă stau actele mărturisitoare ce se cetiră acum în auzul dumatăle și tristele morminte a șapte cetățeni omoriți și alți șase răniți în acea zi de focurile comenzilor d-v.

În urma acestora, judecata te întreabă care pricină te-a îndemnat să pășești către o asemenea neomenită faptă a blestemului ? Și cu cine alții, afară din pomenitele două fețe ostășești comanditoare, ai mai fost înțeleși și înclinat la această crimă ce ați săvîrșit, unde se află acum acei tovarăși ai d-tale, fii ai fărădelegii ? Sînt ei aicia în pămîntul patriei ? Sînt dintre fiii ei ? Nu cumva sînt și dintre țivili, sau numai dintre cinurile ostășești ? Ori sînt și dintre străini, din niscaiva vrăjmași de din afara patriei, și care v-a fost scopul la această întreprindere a păcatului ? Arată adevărul înaintea dreptății, nu ascunde nimic, dacă ești fiu al României și dacă încă mai simți iubire de patria d-tale. N-ai a te teme de moarte, deși ai adăpat cu paharul ei pe frații dumatăle ; sfînta noastră Constituție pe care ai jurat a șters pentru vecie acest crunt nume al morții din condicile ei. Deși d-ta ai împărtășit pe concetățenii noștri cu amarul ei, mărturisește tot adevărul care îl știi, ca să te ierte părinții, mumele, frații și surorile celor omoriți în ziua blestemului, și ca să te ierte patria, care lăcrămează pentru pata ce ai pus pe fața fiilor ei. Nu ascunde nimica, spune tot ce ți-ai ascuns în inima d-tale păgubitor patriei și încrede-te nouă, românilor, judecătorilor d-tale, că, dînd tot complotul de față, vei afla multă îndurare, la mărînimia guvernului provizoriu și a poporului suveran a nu te da osindei perzătoare ce o meritezi, căci poporul român are aceeași patrie cu d-ta, și această dulce patrie care te-a hrănit cu pînea ei, te-a adăpat cu laptele ei și te-a încălzit la sînul ei, deși d-ta te-ai arătat nerecunoscător la facerile ei de bine, deși te-ai făcut pricina, a se vărsa sîngele fiilor ei, dar ea este bună, îndurătoare, blajină și blîndă ; ca și ingerul vieții ce ne-a apărut de furia d-voastră.

Patria nu este răzbunătoare, patria nu voiește să piarză pe nici unul din fiii ei, cari s-au rătăcit ca d-ta ; ea așteaptă numai îndreptare și căire adevărată de la odraslele ei la cele trecute, pe cari le va uita cu desăvîrșire, dacă d-ta nu vei ascunde pe vrăjmașii ei, cu cari ai fost înclinat la fapte păcatului de alaltăeri, ca să-l scrie și să-l cunoască a se feri de dîșșii, a nu-i mai aduce în viitor vreo asemenea zi de rușine și de lacrimi pentru fiii săi, atîta numai cere astăzi de la d-ta prin noi frații și judecătorii d-tale.

Răsp. 7. La toate acestea mărturisesc cu mîna pe cugetul meu și în frica marelui Dumnezeu că niciodată n-am cugetat rău Guvernului provizoriu, nici prea iubitei noastre patrii, nici sfîntei noastre Constituții.

Asemenea arăt judecății că, precum mă cunosc pe mine însumi nevinovat în trista întîmplare din 19 iunie, tot asemenea nu cunosc pe nimenia complotist, nici dintre confrății noștri concetățeni, nici dintre străinii din afara patriei. Tot ce știu în această întîmplare este că am fost împreună cu toți ceilalți dd. ofițeri poruncit să ne aflăm spre vizită la palatul Guvernului provizoriu, cînd fără nădejde am văzut năvălirea celor cari își însușise puterea de a arestui persoanele membre ale guvernului ; și cînd de spaima acestei criminale cugetări m-am dat pe scară jos și, suindu-mă într-o birjă pe capra

ei, cu sabia siliam caii birjarului ca să mă ducă mai în grab în sinul familiei mele; însă între acestea m-am pomenit cu norodul ce alerga în uliță, dintre cari numai pe d. Costache Bălăceanu l-am putut cunoaște; acea adunare de norod, cotropindu-mă pe de toate părțile, m-a dat jos din trăsură și a întrebuițat asupra-mi orice-și poate închipui cinevașilea că ar pute face nedumerirea și neînțelegerea. În sfârșit, mă aduseră în felul acesta de la poarta fostului mare ban Iordache Filipescu și pînă la poarta casei mele unde, încredințându-se cei ce mă aveau în dispoziția lor despre neamestecul și nevinovăția mea, m-au lăsat în pace.

După aceea peste vreunul și jumătate de ceas am auzit puști slobozindu-se spre partea palatului, pe cînd eu stam liniștit acasă cu familia mea. Îndată după ce am auzit puștile, luîndu-mi familia, am trecut peste drum la Nicu Manu, fiind împrejmuirea casei mai bună, spre a fi apărat de vreo silnică călcare. Către seară m-am pomenit că mă caută d. Dadu Filipescu, Bălăceanu, Mitică Crețulescu, Paleologu și iuncărul Costiescu, cari, negăsindu-mă acasă, m-au căutat la Nicu Manu, unde găsindu-mă m-au arestat în numele guvernului lăsîndu-mi pe d. Costiescu de pază; apoi pe la 10 ceasuri noaptea s-au întreit și s-au împătrit străjile, strămutîndu-mă eu însumi la d. Crețulescu. Și că nu am fost în complot, sau nu am meditat, se poate întreba chiar săvîrșitorii acestei crime dacă vreodată mi-au destăinuit vreun asemenea secret, și, în sfârșit, că am lipsit cu un ceas și jumătate înainte de a se întimpla acea nelegiuire, se poate dovedi de la chiar mahalagii mei, precum și dd. gvardiști cari m-au întilnit cînd mă duceam acasă.

Intreb. 8. D-ta către 15 ale curgătorului iunie, ai săvîrșit sfîntul acela jurămint pe Cîmpul Libertății în fața lui Dumnezeu, în fața Preasfîntului și venerabilului nostru Păstor și în fața a tot poporului, că voi fi credincios patriei, Guvernului provizoriu și sfînteii noastre Constituții și că o vei apăra cu chiar sîngele d-tale. Adu-ți aminte de marea cuviință a zilei de 11 iunie curgător, cînd aceasta s-a proclamat și s-a primit de poporul român cu atîta entuziasm, zi frumoasă, zi strălucită, ce încă pînă acilea nu s-a pomenit în analele României, adu-ți aminte cu cîtă glorie se împodobiră săbiile noastre, cari nu știură să verse sînge de frate în acea zi a doririlor; cum nu te cutremurași cînd hotărîși să-ți calci sfîntul jurămint ce îl depuseși în acea zi a zilelor noastre la picioarele tronului celui prea înalt, ci făcu să te păteze cu sînge de frate acea cunună a nemuririi, ce se pusese pre creștetele noastre ale tuturor românilor de însăși mîna curescului părinte și pe care au binecuvîntat-o toate neamurile, cum nu te muștră cugetul cînd te hotărîși spre această sperjură; cel puțin căiește-te acuma, spuind tot adevărul, și iarăși vei fi fratele nostru ca și mai înainte.

Răsp. 8. Am săvîrșit jurămintul, l-am păstrat, nu l-am călcat și-l voi avea ca o lege sfîntă n tot cursul vieții mele, și această pîră și bănuială ce s-a adus asupra-mi, că am fost amestecat în complot și că mi-am călcat ju-

rămintul, se dă de față din cele mai sus, că a fost numai o rea înțelegere.

Intreb. 9. În urma acestora mai ai ceva să arăți spre ușurarea păcatului ce ai săvîrșit?

Răsp. 9. Nu mai am nimic, fiindcă nu am săvîrșit nici o faptă criminală.

Intreb. 10. La toate cite ai fost întreat de frații judecătorii d-tale, cari plîng pentru d-ta, fratele lor, ce ți-ai pierdut cariera și numele bun ce cu atîta sudori din copilărie-ți ți-l agonisiseși, spune de ai arătat tot adevărul în frica lui Dumnezeu, să nu te deznădăduiești însă, frate al nostru greșit, vezi că frații d-tale, cari te judecă astăzi, nu sînt crunți și aspri, ca cei pînă acilea judecători ai tribunalurilor, vezi că ei lăcrămează la muștrarea cugetului, care poate te chinuiește în fundul inimii pentru greșeala ce ai făcut, și care mare este întru adevăr, dar ai nădejde căci tot astfel de inimi vei afla ca ale judecătorilor d-tale de astăzi și în persoanele membrilor Guvernului provizoriu, aleși de poporul suveran, și acești domni cetățeni ce ne obădesc astăzi vor face ca iarăși să-ți redobîndească stima ce ai pierdut-o, cînd vei da dovezi în viitor că te-ai căit în adevăr și că îți blestemi greșeala și pe cei cari te-au invitat către o asemenea posomorită faptă a urficiunii și care nu va cuteza a se atinge de nici o inimă de român din cîți astăzi își iubesc patria și își prețuiesc gloria numelui și a Constituției lor, căci asemenea sentimente ce vor sînge sînt lăsate numai pentru fiii periciunii, iar nu pentru adevărații fii ai României.

Răsp. 10. Tot ce am arătat a fost cu cuget curat și cu mîna pe sfînta cruce și Evanghelie.

(Toate răspunsurile sînt iscălite cu mîna proprie de maiorul Lăcusteanu.)

No. 585/1848, iunie 26

*Incheierea comisiunii ostășești judecătorești, pentru
fapta de la 19 iunie
(Orig. Acad.)*

Incheiere

În urmarea decretului Guvernului provizoriu slobozit asupra colonelului Odobescu, fost șef oștirilor; asupra colonelului Solomon, fost comandir polcului No. 3, și asupra maiorului Lăcusteanu, fost comandir batalionului No. 2 din același polc, dați subț judecată ostășească pentru învinovățirea că au atacat pe guvern, puindu-l la arest, făcînd cu aceasta a se vede pentru întiași dată frate armat împotriva fratelui său;

Comisia ostășească judecătorească, luînd în băgare de seamă actele alăturate pe lîngă această delă, trecute în prescurtare la protocolul pricinii;

Observând tacirurile ce li s-au luat trecute aici mai sus în fața întrebărilor ce li s-au făcut, precum și osebita hîrtie No. 10 a d-lui Solomon, prin cari taciruri și hîrtia aruncă învinovățirea unul asupra altuia ;

Pe lingă acestea, avînd judecata în vederea ei și tristele morminte ale concetățenilor omorîți în 19 iunie și ranele celor răniți în acea zi de către soldații comandați de pomenitele fețe ostășești ;

Din toate acestea apoi se culeg următoarele adevăruri, însă :

1. Că d. Odobescu, deși se muncește prin înșiruirea a multor vorbe reci și fără nici un temei a dovedi pe d. Solomon ca întiul cugetător al acestei mari fărădelegi, dar, după toate criminalele-i începuturi și după infernalele-i planuri, mărturisite de însuși înaintea judecătii, atît prin înscris cît și prin viul său grai, se dovedește că însuși a fost și este întia căpetenie și singurul făptuitor al acestei versătoare de sînge contrarevoluții. Prin urmare, d. Odobescu este I-iu călcător de jurămint și trădător ; al 2-lea demoralizator oștirilor patriei ; al 3-lea vrăjmaș al sfintei noastre Constituții, și, ca pe un asemenea, judecata, pe temeiul pravilei ostășești de la partea a 4-a, cap. I-iu, § 79, 80 și 81 osîndindu-l, hotărăște :

Să se gonească din slujbă, ștergîndu-se din catastișe numele său, să i se ia toate cinurile și să se dea subt judecată criminalicească politicească, unde să se judece ca un ucigaș.

2. D. Colonel Solomon, ca unul ce s-a lăsat a se amăgi și a se conforma în ucigătoarele planuri ale numitului Odobescu și a luat parte la toate fărădelegile sale, făcîndu-se călcător jurămintului ce a săvîrșit la 15 iunie în Cîmpul Libertății și demoralizator ostașilor de subt comandă-i, socotindu-se de judecată și acesta ca un vrăjmaș al sfintei noastre Constituții, pe temeiul acesteiași pravili ostășești, de la aceeași parte, cap. 2, § 90 și 95, hotărăște ștergerea numelui din catastișe și, luîndu-i-se toate rangurile, să se dea subt judecată politicească criminalicească, unde va fi asemenea judecat ca un ucigaș.

3. D. maior Lăcusteanu, deși s-a dovedit că n-a luat parte la nelegiuitul complot al pomenitelor două fețe ostășești, dar pentru că a acordat strigarea d-lui Odobescu : „Proprietarii la palat“, vorbă ce însuși a mărturisit-o prin grai înaintea judecătii, adăogînd a spune că a zis-o zăpăcit de întimplare, și prin care această vorbă a dat bănuială publicului că ar fi și numitul în întelegere cu cei doi de mai sus, și prin urmare a tras asupra-și ușa și disprețul poporului, făcînd tot într-o vreme a perde și încrederea ce se cere de către guvern de la un ostaș, apoi și pentru numitul maior, judecata, pe temeiul acesteiași pravili ostășești, de la aceeași parte, cap. 2, § 90 și 95, hotărăște ca să se gonească din slujbă, ștergîndu-i-se numele din catastișe.

Iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne la îndurarea Guvernului provizoriu.

Prezidentul comisiei colonel Pleșoianu
Asesori „ „ maior Racotă
„ „ „ Mavrocordat
„ „ „ căpitan Ciocîrlan
„ „ „ Serghie
„ „ „ Hagiopol
„ „ „ Dumitrescu

Judecător de instrucție, D. Ciocîrdia.